

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ioannis Can||tacvzeni Constantinopo-||litani Regis Contra
Mahometicam || fidem Christiana & orthodoxa assertio**

Johannes

Basileae, 1543

VD16 VD16 J 376

In Mahometem Oratio Qvarta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98189](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98189)

pīte Mariam clare dicit, Christi matrem Mariam Moſis & Aaronis ſororem fuiſſe. Quod ſane Amram Moſis & Aaronis parens fuerit, uerum eſt. Cuius autem filia ſit Deipara uirgo, & e quibus nata, omnibus maniſeſtum eſt. Moſis enim ſoror Maria in deſerto mortua eſt. Annis autē ab hinc elapſis mille quingentis nata eſt Deipara uirgo. En tam ſcite ſtultus hic in toto opere ſuo ueritatem obſeruat.

IN MAHOMETEM ORATIO

QVARTA.

Prouer. 18.

MPIVS, ut admirandus ille Solomon teſtatur, cū in profundum peccatorum incidit, contemnit illud. Et quis impius magis ipſo Mahomet? Et quod nam peccatorū profundum eſt, quā deniq; tenebræ, in quas inſelix hic non incidit? Inter alia enim ſigmenta & prodigia falſa, etiam hanc uifionem finxit nefandam, quæ uerbotenus apud illum in Capite filiorum Iſraē talis legitur: Laus illi, qui fecit tranſire ſeruū ſuum unius noctis tēpore ex oratorio Elarā, quod eſt templū urbis Mechæ, uſq; ad oratorium longiſſime diſtans, templū ſcilicet ſanctū in Hieruſalem, quā benediximus. Quodam die cum Mahomet iuxta tempus conſtitutū ceciniffet, dixit hominib; Intelligite homines. Cū heri à uobis diſceſſiſſem, uenit ad me poſt ueſperinam pſalmodiam angelus Gabriel, dixitq; mihi: Mahomet, Dominus præcipit tibi ut illum inuiſas. Cui dixi, Et ubi uidebo illum? Et reſpondit Gabriel, In eo loco quem inhabitat. Et tunc iumentum adduxit mihi maius quidem aſino, mulo autem minus, cui nomen Emparak. & dixit ad me, Conſcēde hoc, & ad domum ſanctam pergito. Iumentū uero à me iam aſcēſuro auſugit. Et dixit angelus, Conſiſte, Mahomet enim iſ eſt qui te conſcendet. Et reſpondit iumentū, Num in huius gratiam ſum miſſum? Reſpondit uero Gabriel, Ita. Et dixit iumentum, Nequaquam ut me conſcendat admiſero, niſi prius pro me Deum orauerit. Ego autem pro iumento Deum oraui, & conſcendi illud: quod me inſidente, gradu molli in cedebat, ungulam ſuam in horizontē uiſus fui ſuper infigēdo: unde minori temporis interuallo, quā lapidis iactus abſolui poſſit, ad domum ſanctam peruenimus unā cum Gabriele angelo, qui duxit me ad rupem quādā, quæ erat in domo Dei Hieroſolymæ. Et dixit mihi Gabriel, Deſcēde, quoniā de petra hac coelum petes. Et deſcendi. Angelus uero Gabriel circulo quodam ad rupem alligauit iumentum Emparak, & me humeris ſuis ſublatū ad coelum uſq; portauit. Quò cum perueniſſemus, pulſauit fores Gabriel, cui dictum eſt, Quis eſ? Reſpondit iſ, Ego ſum Gabriel. Et rursus dictum eſt illi, Et quis tibi comes? Reſpondit iſ, Mahomet. Dixit rursus ianitor, Num in huius gratiam ablegatus eras? Et dixit Gabriel, Eram. Quo dicto, portam nobis aperuit, & uidī turbā angelorum, quibus bis incuruatis genibus preces obtuli. Poſt hæc uero ſuſcepit me Gabriel, & ad coelum ſecūdum perduxit, cuius interuallum à primo erat iter annorum quingentorum. Et quem admodum apud primum coelū fores pulſauit, reſponſumq; accepit: eadem ratione ad coelum uſq; ſeptimum peruenimus, in quo uidere licebat angelorum turbam, quorum ſinguli millenis uicibus toto mundo maiores erant, & quibus quilibet ſeptingēta millia habuit capita, & in unoquoq; capite ſeptingenta

tingenta myriadam ora, & in unoquoque ore mille & septingētas linguas laudantes Deum septingentis myriadam idiomatis. Et uidit quendam angelum lugentem, causamque luctus sui inquisiuit: quam hic respondit peccatum esse. Ipse autem intercessit pro illo. Et sic me, inquit, Gabriel alteri commisit angelo, qui idem alteri, & sic deinceps, donec coram Deo & tribunali ipsius constitit. Et tetigit me manu sua Deus inter scapulas, donec frigus manus sue penetravit ad medullam spinæ meæ. Et dixit mihi Deus, Imposui uota tibi & populo tuo. Descendenti uero mihi ad cælum quartum usque, consuluit Moses ut redirem ad Deum, alleuiaturus populum qui ad uota hæc sufficere nullo modo posset. unde primo reditu remissionem decem uotorum impetraui: quin in tertius quintumque reditum usque ita uotorum numerus imminutus est, ut paucissima superessent. Dixerunt autem Mose, populum nec hoc modo ferre posse, me autem toties ad Deum reuerti pudebat, nec amplius adij, sed consensu iumento Emparak, in eadem ciuitatis Mecha festinas reuersus sum. Tempus uero omnium horum minus erat quam decima nonis portio. A Mahomete uero hanc uisionem enarrante, multa defecerunt hominum millia, qui dicebant illi, Ascende hodie in cælum nobis uidentibus, ut angelos occurrentes tibi uideamus. Nonne tuum ipsius agnoscos mendacium? Et dixit Mahomet: Laus Deo meo. Num ego alius quispiam sum quam unus hominum, & apostolus? Maiores uestri miraculis non crediderunt, nec uos ipsi creditis: nec credetis unquam, nisi per gladium. Et quid nam dicat aliquis de falsa hac & absurda uisione? Ex ipsius enim Mahometis uerbis conuincitur. Is enim est qui dixit, cum spumans hinc inde uolueretur, quod uenientis ad se Gabriels angeli a Deo missi aspectum sustinere non posset, & propterea cadere exanimi similem, audire autem se angeli sermones ceu tintinnabulum æneum resonans. Qui igitur unius angeli aspectum sustinere non potuit, quomodo tot angelorum splendorem potuit uideri? quin etiam curiosius de his inquirere, tot capita numerare, & tot intra labia illorum linguas, tum etiam tam uarias hymnorum Dei uicissitudines et idiomata discernere? Non enim Gabriel soli se anteponebat, sed etiam omnibus his ad quos Gabriel non permittebatur ingredi, sed tanto illis erat inferior, ut ipsum Mahometem alteri angelo committeret, qui & ipse alteri, & sic deinceps se per singulos in angelorum turbam peruenisse, quos & ipsos tandem transcenderit, donec ad Deum perueniens mutuo cum illo usus sit colloquio. Ad hæc se non modo omnibus his præfert, sed etiam am orantem se pro illis inducit. Cessio nunc dicere de magno illo Dei spectatore Mose, quem, ut ipse dicit, in quarto cælo conspexit, cum ipse ad septimum usque ascenderet, & ad Deum usque perueniret, cumque illo sit collocutus, & post hæc egressus sit, & descenderit ad cælum quartum, ut dictum est: ubi & in Mosem inciderit, & hunc quoque illi consuluisse, ut reuersus oraret Deum pro populo, uotumque redderet leuius, populo nimirum infirmiore ad hoc existente, quo consilio usum ad Deum rediisse, & hæc orauisse ab illo: quod etiam illi concessum sit, uotique pondus alleuiatum. Cum uero Moses illum cogeret, denuo, et sic quinque uicibus ad Deum rediisse, uotumque denuo esse imminutum. Mose uero neque sic contento, sed suadente ut denuo reuerteretur, uotique remissionem maiorem impetraret, se non annuisse, sed consensu iumento suo Emparak, in locum suum pristinum perrexisse. Inspice quæso mendacium omnis ignorantia plenum. Deum, quem & ipse Mahomet creatorum cæli & terræ esse confitetur, corporeum facit, non incorporeum. Num

men autem incorporeum est, quantitate caret, & magnitudine, nec specie uel la circumscibitur. Quod cum natura sua propria tale sit, quomodo ex membris consistet? Si quis enim hoc concesserit, quomodo incorporeum esse intelligitur? Quod enim figuram habet, omnino & quantitati subiacet: quod uero quantitate habuerit, locum habeat oportet: quod autem in loco est, necessario circumscibitur. Quomodo autem aliquis hæc corporea & corporis propria, sanctæ illi & incorporeæ naturæ Dei tribuerit, qui modo ratione non careat? Et patriarcha quidem Abraham in ueteri illa Dei apparitione, seipsum terram & cinerem esse reputauit, dixitque. Daniele autem, qui talis tantusque erat, uidente angelum, conuersa est gloria ipsius in corruptionem: id est, paulisper uitam suam abiecit. David autem dicit: Qui in terram despiciens, ipsam tremere facit. Mahomet uero omnibus angelicis uirtutibus superior factus, immediate cum Deo collocutus est, & pro angelis & uniuerso mundo preces obtulit, & uotis suis potitus est. Caterum miror, qui fiat ut temerarius ille & arrogans non hæc etiam dicere ausus fuerit, quod Dei naturam deprehenderit, qualem & Deus ipse nouit. Verum qui habitat in coelis, iridebit eum, & qui cum eo sunt, & Dominus subannat eos. Præterea, num Deus populi uires nouisse non poterat, sed ceruici illorum legem portatu impossibilem posuit? Et qualis nam Deus hæc, qui nec creaturam suam agnoscit, nec creaturæ suæ uires? Quod si uero Deus cum uerus sit, & omnia priusquam generentur agnoscat, legem quidem Moysi dedit imperfectam propter hominum infirmitatem, perfectam uero per Euangelium, quomodo perfectam illam, aut obliuione aut poenitentia ductus in imperfectam denuo reduxit? Perfectum enim tunc perfectum est, si nec defectus aliquis insit, nec superfluum aliquid aut superuacaneum, ut de Euangelio ipsa ueritas testatur. quin et ipse Mahomet hoc perfectum, uerum, sanctum, salutem & uiam uocat. Mahometistæ uero iustificantes impium, dicunt Christum magna docuisse, & impossibilia. Quis enim proximum ut seipsum amare potest? & Deum ex toto corde suo? Quis potest pro persecutoribus suis & calumniatoribus orare? Quis potest diligere inimicos suos, &c. Quapropter misit, inquit, Deus Mahometem & Alcorranum, remissionis & relaxationis gratia, quo homines facilius legem ad salutem ipsorum implerent. Quod si quidem Christus non declaratus esset Deus & Dei filius, sed nudus tantum homo, ut & Moses, demonstrationibus utique aliquibus opus esset ad ueritatis declarationem: cum uero hunc Deum esse clarissime appareat, superuacaneum uidetur aliquam de hoc defensionem instituere. Secundum hoc enim quod Deus & creator est, creaturæ suæ uires nouit. Verumptamen ex ipsius Mahometis sermonibus rei absurditatem colligamus. Is est, qui testatur & dicit, Christum sermonem Dei esse, spiritum Dei, & animam Dei. Quod si sermo & ratio Dei est, cur quæso, qui omnia nouit, hæc sine omni ratione fecit? Dei enim ratio nunquam aliquid ignorare uidetur. Non enim secundum quod filius Dei est, Deo & patre minor est: neque secundum quod sermo est, uel ratio illius. Et si anima Dei & spiritus Dei est, cur animabus & spiritibus hominum pondus imposuit portatu impossibilis? Ad hec idem dicit affectis suis, quod nullius sint ualoris nisi Moysi legem, Euangelium & Alcorranum impleuerint. Quod si igitur Euangelium grauius docet, & portatu difficilia, quomodo præceptor uester hoc uobis præcipit, quod nisi impleatis ueterem legem & Euangelium, nihil sit: id est, nulla in uobis sit utilitas? Quod

Quod si autem Euangelium perfectum est (ut nemo negat) frustra iustificatur Alchorranum, quod concessionis & remissionis causa latum sit: & reuera mendacij insinualis Euangelium & Christum. Quomodo enim Euangelium perfectum esse posset, si indigeret emendatione? Item, si Gabriel humi humeris suis sustulit, quid nam iumento opus erat, quo ex Mecha Hierosolymam usque ueheretur? Item, quis nam dimensus itineris interuallum, quod inter coelum primum & secundum est, deprehendit illud quingentorum annorum spacio constare, & illud Mahometi retulit? Item, si per pedum gressus interuallum hoc mensuratum est, quomodo corpus crassum densumque ea calcauit, quae supra coelos sunt, ut hic prodigiose fingit? Et si hoc quidem impossibile est, angeli uero & animae hominum illuc ascendunt, quomodo quae incorporea sunt, corporeo gressu metiuntur ea quae supra coelos sunt constituta? cum minimo temporis spacio ea quae sub coelo sunt transire possint, utpote aërem, aëthera, & alia his similia? Item quomodo in ascensu ut coelum ascenderet, angelorum opera usus est: in descensu autem nequaquam, sed solo iumento Emparak, ut saluus in Mecham reduceretur? Et quis tam stolidus, ut talia non condemnet? Quapropter interdunt asserunt illius, ne quis cum aliquibus disputet, redargutionem metuentes: utpote cum non ignorent præceptoris sui uanitatem. Verumtamen & hi inter se mutuo dissentiant, et alij quidem mortis metu uel inuiti sequuntur: & si forte liberi & sui iuris essent, confestim Christianis ascriberentur, alij uero errore seducti, pro firmis, ueris & confessis retinent Mahometis mendacia & prodigia figmenta, alij rursum à lege patria propter maiorum reuerentiam desistere nolunt: uerum illis defensionem coram Deo pro se subeundam imponunt, alij quoque propter uiuendi licentiam & libertatem, uoluptatumque concessionem errori renunciare nolunt, pluris nimirum facientes impuritatem & stulticiam: non ignari interim, quod quae dicuntur, à Deo non sint: dicunt tamen palam, ut ante dictum est, uias præceptorum tuorum agnoscere nolo. Quae de causa nec sacra scripturam legere permittitur apud illos, ne per hanc præceptoris sui stulticia appareat & confutetur. In capite Iona enim sic inquit: Quisquis deprehensus fuerit quod Alcorrāno contradicat, mortis supplicium luito, nec alij quam illi credant. In capite autem Amram ait, Non alij credite nisi legem nostram sequenti. Et qui Euangelium salutem esse dicit, & uiam, nihilque esse Sarracenos nisi Euangelij legemque impleuerint: en deus idem quasi proprii sermonis oblitus, in eodem sermone dicit, Mihi mea lex sit & uobis uestra. Vos ab his quae ipse facio immunes estis, & ego ab iis quae uos. Hoc itaque peruersae & errabundae mentis proprium est, ut non ab honesto tantum & bono dissentiat, sed ut nec secum unquam conuenire possit, qualis & Mahomet hic in toto suo opere deprehenditur. Christianorum uero scripta non sic, uerum omnis sacra scriptura tam uetus quam noua, singulae sibi inuicem quam exactissime consentiunt: & rursum utraque inter se mutuo eadem sentire & dicere deprehenduntur: & merito. Deus enim ipse author & legislator est ueteris & noui Testamenti. Ego autem ipse fortassis cum Esaia & Dauide dixero: Quare, o domine, uia impiorum prosperatur? Mei autem penè moti sunt pedes, penè effusi sunt gressus mei. Quoniam zelaui super iniquos, pacem peccatorum uidens. Quoniam non est respectus in morte ipsorum, & firmamentum in plaga ipsorum. In laboribus hominum non sunt, & cum hominibus non flagellantur. Ideo tenuit eos su

eos superbia ipsorum in finem. Operti sunt iniquitate & impletate sua. Pro-
 dibit quasi ex adipe iniquitas ipsorum. Transierunt in affectum cordis, co-
 gitauerunt & locuti sunt in nequitia. Iniquitatem in excelsis locuti sunt.
 Posuerunt in coelum os suum; & lingua ipsorum transiit in terram. Ve-
 rum posuisti eis mala, Domine, defecisti eps cum extollerentur. Quomodo
 facti sunt in desolationem? Subito defecerunt, perierunt propter iniqui-
 tatem suam ueluti somnium exurgentis. Domine, in ciuitate tua imaginem
 ipsorum ad nihilum rediges. Præterea in capite dicit Maho-
 met, quod & demones salutem sint consecuturi, Origenis hæresim secutus.
 & quamuis alio in loco idem dicat, quod multi ex demonibus, cum Maho-
 metis Alcorranum prælegi audiuissent, collaudauerunt, & admirati sunt: &
 cum credidissent, salutem sunt consecuti: nunc tamen non sic dicit, sed uni-
 uersaliter demones saluandos fore affirmat. Siquidem potest unus & is so-
 lus ex illorum numero saluari, omnes etiam saluari possunt. Sed quemadmo-
 dum ipse sibi ubique contrarius est, ita etiam hoc loco. Hic enim, omnesque hu-
 ius asectæ, Euangelium, per omnia perfectum, sanctum & salutare, utpote
 Christi sermones, asserunt: nunc uero, ut & alias sapiens, huic omnino con-
 tradicunt. Christus enim ad gehenna dignos sic dixit: Abite à me maledicti
 in ignem æternum, qui paratus est diabolo & angelis ipsius. His itaque uerbis
 nullum demonum à poena excepit: & merito. Qui enim saluatus est cum
 poenitentia, simul etiam ipse pro uirili salutis uitam per opera obseruat. In
 corpore enim non potest homo pro sui animi uoluntate uel in morbum nõ
 incidere, aut cum inciderit sua potestate ad pristinam ualitudinem reueri a-
 nimæ uero negotium longe secus habet. Omnis enim homo in sua potesta-
 te habet, ne in peccatum (qui animæ morbus est) incidat: cum uero pecca-
 uerit, sui arbitrij est, ut seipsum denuo reuocet, utque non modo ad pristinam
 animæ sanitatem reuertatur, sed etiam ut multis modis hanc superet, & uel
 per poenitentiam faciat fide digna & idonea: uel post secundam, quod dici-
 tur, nauigationem solummodo poenitentiam agere desprehenditur. Et Deus
 clementissimus, qui propter hominũ salutẽ cœlos inclinauit, & descendens
 homo factus est, effudit misericordiam suam, quæ maior est omni opere an-
 gelorum simul & hominum, quam etiam omnibus anteponeat uirtutibus, &
 ad se omnes aduocat, amicosque suos constituit. In diabolo autem ubi poeni-
 tentia? ubi humilitas? ex hac enim poenitentia enascitur. Prius enim seip-
 sum homo ceu maleficum condemnat, deinde peccatorum à se commissio-
 rum agit poenitentiam. Diabolus autem contra. Quin potius animat pecca-
 tum quod admisit, & pro uirili humanæ perditionis propinator & coopera-
 rius esse uidetur. Quæ igitur Dei cum diabolo est communio? Stulte igitur
 Mahomet, etiam demones saluari asseruit.

Porro etiam hoc de Alcorrano Mahomet dicit, Neminem mortaliũ,
 nec seipsum quocumque interpretatione & sensum huius percipere, præter solum
 Deum. Quod si hoc uerum est, quæ nam est Alcorrani utilitas? Fortassis
 enim sic prodesse poterat, si quæ à Deo dicta sunt, intelligerent. Cum uero
 ipse etiam Mahomet testetur, neminem mortaliũ ea quæ Alcorrano conti-
 nentur intelligere, quæ nam huius est utilitas? Nulla prorsus. Et quæ nam
 demonstratio hac euidentior est, quod lex à Mahomete lata Deum non ha-
 beat auctorem? Deus enim leges non frustra facit. En igitur manifeste co-
 stat,

stat, Alcorranum à Deo nō esse, uerum figmentum rationis huius infelicitissimum. Quod etiam ex ipso Alcorrano patet, cum nec ueteri nec nouo Testamento consentiat, ipso interim Mahomete cōfidente, scripturas et sanctas & bonas esse: & affectas ipsius precij nullius esse, nisi & legem & Euangelium impleuerint. Item, ipse sibi ferē per omnia cōtradicit. Item, miraculum nullum edidit in dictorum suorum comprobationem. Item, mendacia continet manifesta, quod à Deo alienum est. Item, uiolentum est, & liberum destruit arbitrium, quod nec Deus ipse unquam subuertit. Tum etiam, nullo ordine confusum est. Quod autem ordine caret, à Deo longe lateq; discrepat. Deus enim nequaquam confusionis Deus est. Item, manifeste malum esse apparet. Et quomodo à Deo originem duceret, qui omnem probitatem & simplicitatem excedit? Item, confictas & prodigiosas uisiones continet. & quomodo id à Deo esset, ueritatis creatore & largitore? Omnium uero malorum extremum & primum est, quod à Deo Alcorranum latum esse tradant ipsi, Deo calumniam fruantes. Miror sanē, & obstupesco, quānam miseri Christo & doctrina illius neglecta, Mahometem secuti sint. Huius enim lex, quam Alcorranum uocant, hoc idem tradit, quod hoc per angelum matri IESU annunciatum sit, & quod spiritu sancto sit sanctificata, & uirtute diuina cōcoepit, neq; naturæ efficacia, & Christum ex sanctissima uirgine omniumq; mulierum castissima esse genitum. In capite enim Aenesan dicit: O sodales libri, id est o fideles, nihil de Deo citra ueritatem dicite, quoniam Christus Iesus filius est Mariæ, apostolus Dei, et Dei sermo, quem huic uirgini in dedit per spiritum sanctum. En igitur cum Deum nominauerit, et sermonem Dei, & sanctum spiritum (trinitatem nimirum, quæ tribus personis constat) non tamen miser hic animæ oculos aperuit, ut trinitatis lumen intueretur: nec immerito. Quemadmodum enim qui in utero matris priusquam in lucem edantur foetus accrescunt, uitam quidem habent, inutilem uero & irrationalem, animamq; quæ bonum à malo nequit discernere: & ante legitimum tempus editi, non homines, sed abortus sunt. Sic etiam omnis impius, qui nō regeneratus est per aquam & spiritum, id est per sanctum baptismum, cœlestem lucem uidere non potest, & ueritatis cognitionem. Quapropter oclusis animæ suæ oculis, miser hic in tenebris derelictus est, ut & pater eius diabolus. Spiritus sancti enim indefinenter in Alcorrano meminit. Dicit enim in capite Empiæ, sub persona Dei, Quoniam in Maria produximus ex spiritu sancto. Nec omnino dicere potest, Deum hæc de angelo quopiam dixisse. Et de Christo quidem talia. De Mahomete uero tale nihil dicit, uerum quod orphanus fuerit, et erro, à Deo collectus. Præterea Christum sermonem Dei nominat, ut modò diximus, & animā Dei, atq; prophetam omnium prophetarum maximum: Mahometem uero prophetam dicit simpliciter. Item Christum ex Abraham Isaac & Iacob genitū testantur, qui promissiones habuerunt: Mahomet uero ex Ismaele est, qui ex domo Abraham unā cum matre sua ancilla Agar eiectus est. Ad hæc Christus nunquam peccauit (sermo enim Dei, & illius spiritus, peccare non potest) Mahomet uero idololatra fuit, homicida, prædo, & intemperans, multisq; alijs peccatis adobrutus, propter quæ, ut ipse fatetur, Deus sui misertus est. Item, Christus horrenda & stupenda edidit miracula, ut etiam in capite Helmaida demonstratum est, quod Christus cæcos illuminauerit, leprosos mundauerit, mortuos suscitauit, aliq; fecerit infinita: Mahomet uero nullū

in Alcorrani probationem miraculum edidit, præter illud de luna expositum, quod manifeste falsum est: & alia quædam fœda, quæ propter summam ipsorum infamiam silentio præterierunt. Præterea iuxta Euangelij & ipsius ueritatis testimonium Christus crucifixus est, mortuus & sepultus, resurrexit, & assumptus ad dextram patris sedet: iuxta Alcorranum uero sententiam, ceu honoraturi eum dicunt, quod non mortuus sit, assumptus tamen dicitur. Et ecce quomodo Euangelica ueritate, et ipsius Mahometis fallacijs demonstratur, Christum uiuere. Mahomet uero hic, ut & omnes illius affecta fatentur mortuum esse, at non resurrexisse. Oportet igitur propter hæc omnia Christum adorare, nec Mahometi adliærere. Quomodo enim Dei oracula homini, diabolo per omnia simili, concederentur? Et si uoles, collatis utrisque proprietates horum cognosceamus? Diabolus elatus est & arrogans, similiter & Mahomet. Quis enim Mahomete maior est, qui coelis superatis, ut ipse de se dixit, & omnibus angelicis potestatibus, cum Deo collocutus est, & intercessor patronusque angelorum, qui ceciderunt, factus, quin etiam totius mundi aduocatus? Diabolus homicida est, & Mahomet legibus suis non morigeros morti adiudicauit. Diabolus seductor est, & Mahomet uoluptatibus concessis & ceu etiam hamo affixa stultiores sibi conciliauit. Diabolus mendax est, non tamen in tantum quantum Mahomet, ut per totum Alcorranum clare ostenditur. Diabolus supputridus est, & hypocrita: & quis hoc magis quam Mahomet, qui humilitate simulata animi sublimitatem amplexus est? Diabolus uetitorum consultor est, quod imprimis facit Mahomet: nihil enim sani, nihil commodi, nihil Deo placens, sed omnia Deo legibus diuinæ contraria docuit. Diabolus Dei nulla religione tenetur: & per omnia illi similis perditionis filius Mahomet. Deum enim adoratur & prædicat sphaericum, uel globosum, & frigidissimum. Deum inquam adoratur, qui nec genitus est, nec generatur: non intelligens infelix, quod corpus, non Deum adoret. Sphæra enim corporis species, & frigiditas corporis qualitas est. Quod uero Deum uocat nec generantem, nec generatum, nec corpus adoratur, nec Deum incorporeum uerum: sed Deum colit, quem impiorum fingunt somnia. Ridiculum enim omnino est, solem aliquem celebrare lumine carentem, & fontem aquis destitutum, & mentem ratione nulla præditam. Pereat itaque Deus huiusmodi. Christianorum uero Deus unus est, qui ante omnia de omnibus, in omnibus, & super omnia est in nomine patris filij, & spiritus sancti creditus & honoratus, unitas in trinitate, & trinitas in unitate inconfuse unita, & inseparatim distincta, eadem inquam unitas & trinitas omnipotens: pater principio carens, non modo tempore incircumscriptus, sed omni modo etiam causa carens: solus ipse causa, radix, & fons diuinitatis, quæ in filio & spiritu sancto cernitur: qui precor propitius nobis sit, & omnibus Christianis in die iudicij, intercessione benedictæ dominæ nostræ Deiparæ & uirginis Mariæ, omniumque sanctorum, Amen.

F I N I S.